

NUORTEN
SÄÄSTÖKÄYTTÄYTYMINEN
JA SEN MOTIVAATION
LISÄÄMINEN

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ala
Tietojenkäsittely/Muotoilu
Opinnäytetyö
Toukokuu 2018
Janne Löfberg

Lahden ammattikorkeakoulu
Koulutusohjelma

LÖFBERG, JANNE:

Nuorten säästökäyttäytyminen ja sen
motivaation lisääminen

Suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyö, 32 sivua, 1 liite (1 sivu)

Kevät 2018

TIIVISTELMÄ

Säästämisen ja sijoittamisen tarkoitus on saada pidemmällä ajanjaksolla säännöllisesti talteen varoja. Näiden varojen on tarkoitus muodostua ajan myötä suuremmaksi summaksi. Säästöissä olevilla varoilla yritetään kasvattaa korkoa, jolloin säästöissä oleva summa kasvaa suuremmaksi.

Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millaista nuorten säästökäyttäytyminen on sekä heidän kiinnostuksensa säästämistä kohtaan. Lisäksi otetaan selvää tavoista, jotka voisivat lisätä mielenkiintoa säästämistä kohtaan, keinoja saada nuoret motivoitumaan ja laittamaan rahaa säästöön aiempaa enemmän sekä millainen vaikutus digitekniikalla on tähän koko prosessiin.

Opinnäytetyö on toteutettu kvantitatiivisena kyselytutkimuksena. Apuna käytettiin Webropol-kyselyohjelmaa, jonka avulla tehtiin kyselylomake internetin kautta web-kyselynä valituille 18–30-vuotiaille nuorille naisille ja miehille. Vertauskelpoisia vastauksia saatiin 94 kappaletta, jotka käsiteltiin ja analysoitiin myöhemmin Microsoft Excel –taulukko-ohjelman avulla.

Lopputulokset kertovat, että suurin osa nuorista säästää. Valtaosa heistä säästää tulevaisuutta sekä omaa asuntoa varten. Asuntosäästö-palkkio- eli ASP-tili on suurimmassa suosiossa säästämässä. Moni käyttäisi mielellään enemmän uusia digitaalisia palveluita ja olisivat varmasti enemmän motivoituneita säästämään yksinkertaisuuden vuoksi. Nuoret, jotka eivät säästä, kertovat syyksi sen, ettei heillä ole varaa tai tietämystä säästämisestä.

Asiasanat: säästäminen, nuoret, motivaatio, digitalisuus

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in ICT

LÖFBERG, JANNE:

Young people's savings behavior and
motivation to increase savings

Bachelor's Thesis

32 pages, 1 appendice (1 page)

Spring 2018

ABSTRACT

The purpose of saving and investing is to regain more money on a longer period of time. This is supposed to be a bigger amount over time. Savings aim is to raise interest rates, which will increase the savings level.

The purpose of this thesis is to find out the savings behavior of young adults and their interest towards saving money. In addition, the aim is to find out habits that could increase the interest to save more money than earlier in life. What are the motivators to save more money and whether the digital technology has any impact on the whole process.

The thesis was carried out as a quantitative questionnaire. The Webropol questionnaire-program was used to ask a questionnaire over the Internet for young women and men aged between 18-30. Comparable answers were obtained 94 chapters, which were later processed and analyzed using the Microsoft Excel program.

The results show that most of the young people save money. A greater amount of them save for the future and for their own apartment. The Savings Account for First Home Purchasers is the most popular target in saving. Most young people will prefer to use more digital services and would certainly be more motivated to save for simplicity. Young people who do not save at all tell that the reason is they cannot afford it or do not know how to save.

Keywords: Saving, young people, motivation, digitality

1	Johdanto	1
2	Säästäminen ja sijoittaminen	2
2.1	Säästäminen	2
2.1.1	Asuntosäästöpalkkio-tili	2
2.2	Sijoittaminen	3
2.2.1	Rahastot	4
2.2.2	Säästämiseen ja sijoittamiseen liittyvät riskit	4
3	Nuorten taloudenhallinta	6
3.1	Töitä ja opiskelua	6
3.2	Rahankäyttö	6
3.3	Motivaatio	7
4	Digiteknologia	9
4.1	Digiteknologia mukana sijoittamisessa	10
4.2	Pelillistäminen	11
4.3	Keinoäly	12
5	Työn vaiheet ja menettely	14
6	Tulokset	16
6.1	Tutkimusaineisto	16
6.2	Aineiston analyysi	23
7	Pohdinta	25
	Lähteet	28
	Liite	33

1 JOHDANTO

Säästäminen on tietyn rahasumman talteen laittamista säännöllisin väliajoin pidemmällä aikavälillä. Säästämisen tarkoitus on se, että kun rahaa saadaan esimerkiksi palkkana, niin sitä jäisi talteen pakollisten menojen jälkeen. Rahaa voi säästää esimerkiksi omalle säästötilille pankkipalveluiden avulla tai vanhaan tapaan säästöpossuun käteistä keräämällä, mikä on harvinaista nykypäivänä.

Nuorten tilanne on erilainen aikuisiin verrattuna, koska suurin osa heistä opiskelee eikä välttämättä tee töitä opiskelun ohella. Lisäksi työtilanne on sellainen, että nuorten voi olla erittäin vaikea saada töitä. Kun tuloja ei ole, ei ole myöskään mitään säästettävää. Kuitenkin tilanteen niin salliessa, on nuoren oman harkinnan varassa laittaako hän rahaa säästöön vai kuluttaako kaiken johonkin muuhun.

Työ käsittelee nuoria 18–30-vuotiaita naisia ja miehiä ja sen tarkoituksena on selvittää kvantitatiivisen tutkimuksen ja siihen liittyvien web-kysymysten avulla, että millainen nuorten säästökäyttäytyminen on ja mikä motivoisi nuoria laittamaan rahaa säästöön. Lisäksi tarkastellaan, onko digitekniikalla positiivista vaikutusta säästämiseen. Kysely on toteutettu Webropol-kyselyohjelman avulla internetkyselynä ja sen tulokset on tiivistetty Microsoft Officen Excel-taulukko-ohjelman avulla. Työn tuloksena on saatu tarvittavaa tietoa toimeksiantajalle kyseisestä aiheesta.

Työhön tarvitussa aineistossa sekä tilastoissa on käytetty hyödyksi kirjallisuutta ja lähteinä on käytetty myös internetiä sekä tutkimuksessa nuorille suunnatun web-kyselyn tuloksia. Kysymykset, joihin tutkimuksen avulla vastattiin:

1. Millaista nuorten säästökäyttäytyminen on?
2. Onko digitekniikalla vaikutusta nuorten säästämiseen?
3. Mikä on nuorten motivaatio säästämistä kohtaan?

2 SÄÄSTÄMINEN JA SIOITTAMINEN

2.1 Säästäminen

Säästäminen tarkoittaa sitä, että pakollisten menojen jälkeen jää vielä ylimääräistä rahaa, joka laitetaan säästöön. Säästäminen edellyttää sitä, että rahaa eli palkkaa tai muita tuloja tulee sen verran, että sitä jää ylimääräiseksi tallettavaksi. Pienelläkin määrällä voi säästää. Säästäjällä on mahdollisuus tallettaa esimerkiksi säästö- tai korkotililleen tietyn summan ja käyttää sitä joskus myöhemmin ajankohtana. Hyvin suunniteltu säästö ja sijoitus voivat auttaa elämän tulevissa haasteissa. Säästäminen tuo säästäjälle eräänlaista turvaa hankaliin hetkiin ja vaikeisiin olosuhteisiin. Nämä voivat olla esimerkiksi niin sanotun pahan päivän varalle, jolloin on ylimääräistä säästettyä rahaa, jota voi käyttää. (TalousSuomi, 2018.)

On tärkeää tietää miten ja minne säästetään. Erilaisia tapoja säästää voivat olla esimerkiksi sijoittaminen pankkitilille tai rahastoihin. Nuorelle aikuiselle vuokralla asuminen on yleistä ja sen ohella esimerkiksi omaa asuntoa varten säästäminen on haastavaa. Tätä tilannetta varten pankeilla on asuntosäästöpalkkio-laina sekä ASP-tili, johon nuori voi tallettaa rahaa tulevaisuuden hankintaa varten. (TalousSuomi 2018.)

Oman tulevaisuuden turvaaminen on tärkeää ja tämän takia jotkut aloittavat säästämisen jo hyvissä ajoin aina eläkeikään asti. Tarkoituksena on siis säästää ja turvata talous eläkettä varten. Eläkeikä on noussut vuosien varrella ja tällä voi olla vaikutus nuorten säästökäyttäytymiseen. (Osuuspankki, 2018.)

2.1.1 Asuntosäästöpalkkio-tili

Asuntosäästöpalkkio-tili eli lyhennettynä ASP-tili on 15–39-vuotiaille suunnattu säästötili. Tilin tarkoituksena on, että ensiasunnon ostaja tekee pankin kanssa sopimuksen ja säästää tietyn määrän rahaa tililleen sovitun

ajanjakson ajan. Perinteisesti säästettävä summa on 10 % asunnon kauppahinnasta. Säästetyn osuuden jälkeen valtio lainaa loppusumman jäljelle jäävästä kauppahinnasta ASP-lainana. Ajatellaan, että jos ensiasunnon ostaja on ostamassa 250 000 € arvoista asuntoa, niin tulisi hänen ASP-tilillään olla 25 000 € säästettyä rahaa. Pankki maksaa säästöille lisäksi 1 % vuotuista korkoa. Kun tavoitesummaan on päästy, niin pankki maksaa säästöille vielä 4 % lisäkoron. Laina-aika on 10-25 vuotta. (Nordea Pankki Oyj, 2018a.)

Yksi tilin ehdoista on se, että ensiasunnon ostajan on säästettävä vähintään kahden vuoden ajan. Säästettävä määrä tilille tulisi olla vähintään 150–3 000 € vuosineljänneksen aikana, yhteensä kahdeksan vuosineljänneksen ajan. Näiden talletusten ei tarvitse olla peräkkäisinä vuosineljänneksinä, vaan väliin voi jäädä jaksoja, jolloin säästöjä ei ole talletettu. Tällä on helpotettu säästämistä, mutta samalla säästöaika pitenee tallentamattomien vuosineljänneksien verran. Säästövuosien aikana palkkiotilille on mahdollista kerryttää yhteensä 1 200–24 000€. (Nordea Pankki Oyj, 2018a.)

Käyttäessä ASP-tiliä säästäjä saa rahoilleen normaalia paremman koron ja korot ovat verovapaita. Säästäjän ei myöskään tarvitse säästää suuria määriä rahaa, koska pankki lainaa loput tarvittavasta summasta. (Nordea Pankki Oyj, 2018a.)

2.2 Sijoittaminen

Sijoittamisella tarkoitetaan sitä, että esimerkiksi palkasta ylijäävä osa on säästetty ja se sijoitetaan valittuun kohteeseen kasvamaan korkoa. Rahaa on oltava enempi, jotta se voi ajan kanssa tuottaa tulosta. Muutamia erilaisia tapoja sijoittaa ovat esimerkiksi osakesijoittaminen tai aiemmin mainitut rahastot. (Pesonen, 2011,28.)

Osakesijoittaminen eli toiselta nimeltään pörssisijoittaminen tarkoittaa sitä, että sijoittaja sijoittaa rahansa pörssissä oleviin noteerattuihin yhtiöihin. Pörssi on sähköinen markkinapaikka, jossa osakkeilla käydään kauppaa

päivittäin. Mitä isompi yhtiö, sitä vilkkaampaa kaupankäynti on. Suurin osa pörssikaupasta käydään ammattilaisten välillä. (Elo, 2008.)

2.2.1 Rahastot

Säästäjällä on myös mahdollisuus laittaa säästönsä rahastoihin. Esimerkiksi Nordea tarjoaa niin sanotun säästäjän rahaston, jos säästäjä kokee markkinoiden ja sijoitusten seuraamisen aikaa vieväksi ja hankalaksi. Säästäjällä on myös mahdollisuus laittaa rahaa säästöön säännöllisin väliajoin ja pienestäkin rahamäärästä voi kasvaa ajan mittaan suuri säästö. (Nordea Pankki Oyj, 2018b.)

Muutamia esimerkkejä rahastoista ovat korko-, osake- sekä yhdistelmärahastot. Korkorahasto on tarkoitettu sijoituksissa suuria arvonvaihteluja välttävälle säästäjälle. Tarkoituksena ei ole ottaa suurta riskiä omille säästöille. Tässä rahastossa tuotto perustuu korkomarkkinoiden kehitykseen ja se voidaan jaotella lyhyen, keskipitkän sekä pitkän koron rahastoihin. (Nordea Pankki Oyj, 2018d.)

Osakerahaston tarkoituksena on saada pitkällä aikavälillä korkea tuotto. Tuotot liittyvät osakemarkkinoilla tapahtuviin muutoksiin ja tällä voidaan tavoitella parempaa aiemmin mainittua korkomarkkinoilta saatavaa tuottoa. Sijoituskohteita ei itse tarvitse seurata, vaan sen hoitaa säästäjän puolesta ammattilainen. (Nordea Pankki Oyj, 2018c.)

Yhdistelmärahasto on kahden aiemmin mainitun rahastotyypin yhdistelmä. Rahastosijoittajalla on useita sijoituskohteita sekä korko- että osakemarkkinoilla. Tässäkin rahastossa tavoitteena on pidemmän ajan sijoitus. (Nordea Pankki Oyj, 2018d.)

2.2.2 Säästämiseen ja sijoittamiseen liittyvät riskit

Säästäjän olisi tärkeää selvittää omat säästö- ja sijoitustavoitteensa sekä oma riskinsietokykynsä ennen säästämissopimuksen tekemistä. Sijoituskohteita valittaessa on aina syytä muistaa sijoittamiseen liittyvät

riskit. Tehdyn sijoituksen arvo voi nousta tai laskea, eikä sijoituskohteen aikaisempi kehitys ole takaus tulevasta kehityksestä. (Finanssivalvonta, 2014.)

Laissa on määritelty sallitut sijoituskohteet. Säästövaroja voi sijoittaa esimerkiksi sijoitusrahastoihin, joukkovelkakirjalainoihin, pörssiosakkeisiin tai pankkitileille. Sijoituskohteita voi sopimuksen sallimissa rajoissa vaihtaa säästämisaikana. Säästövaroja on myös mahdollista pitää pelkästään säästämistilillä. Palveluntarjoaja voi sopimuksen voimassa ollessa vaihtaa tarjolla olevia sijoituskohteita, esimerkiksi sijoitusrahasto voidaan sulkea tai palveluntarjoajan ja rahastoyhtiön välinen yhteistyösopimus lopettaa. (Finanssivalvonta, 2014.)

Vajavaisella käsityksellä tehty päätös lisää riskitekijöitä sijoittamisessa. Esimerkiksi markkinoilla sijoittaminen vääränä ajankohtana lisää riskiä ja myös väärä sijoituskohde samassa tilanteessa voi johtaa yllättäviin tappioihin. (Haavisto, 2015.)

Riski ja tuotto kulkevat yhdessä. Mitä suurempia tuottoja odotetaan, sitä isompia riskejä on tiedossa. Sijoitukset tulee hajauttaa riskien vähentämiseksi ja tällöin odotetut tuototkin pienenevät. Riskien tunnistaminen on tärkeää, mutta se ei ole suinkaan helppoa. Tunnistamisella kasvatetaan todennäköisyyttä sille, että sijoittamisen onnistuisi. On oltava tietoinen nykyhetken sekä tulevaisuuden riskeistä ja todennäköisyydet negatiivisille tuotoille on myös arvioitava. (Haavisto, 2015.)

3 NUORTEN TALOUDENHALLINTA

3.1 Töitä ja opiskelua

Tällä hetkellä työpaikkaa voi olla vaikea, mutta siitä huolimatta yhä useammat nuoret pystyvät käymään töissä opiskelunsa ohella. Opiskelijoista noin puolet käyvät opintojensa ohella töissä ja tämäkin luku on kasvussa. Koska työpaikkaa ei ole, on nuoren hankala laittaa mitään säästöön ja siksi osa keskittyy pelkästään opiskeluun. (Palvelualojen ammattiliitto, 2018). Kyselyiden mukaan nuorten on erittäin hankalaa saada kesätöitä ilman suhteita ja samalla kilpailu on todella kovaa. Töiden saaminen on stressaavaa ja rahan tarve on suuri. (Satakunnan kansa, 2018.)

3.2 Rahankäyttö

Taloudenhallinta nuorten keskuudessa on haastavaa ja rahankäyttö ei ole läheskään kaikilla hallussa. Velkaantuminen ja maksuhäiriöt ovat entistä yleisempiä. Suomen Asiakastieto Oy:n tietojen mukaan nuorten velkaantumisen taustalla on joko matkapuhelinlaskut tai erinäiset ostokset luotollisille tileille (Saarinen, 2001). Suomen Asiakastieto Oy:n uuden artikkelin mukaan lähes 50 000 suomalaisen maksuhäiriö on aiheutunut vuokran maksamatta jättämisestä. Tutkimuksessa mukana olleissa kunnissa on asunut vähintään 10 000 yli 18-vuotiasta nuorta. Vuokrien suuruudet riippuvat asunnon koosta sekä huoneiston sijainnista Suomessa. Tästä johtuen etelässä velat ovat suurempia kuin pohjoisessa. (Asiakastieto, 2016.)

Ostaminen on tehty helpoksi verkkokaupoissa, sillä internetistä tilaaminen on vaivatonta ja yksinkertaista. Niin sanottujen heräteostosten kynnyks on erittäin pieni. Asiakastieto Oy:n mukaan viime vuonna maksamatta jääneistä verkko-ostoksista maksuhäiriömerkinnän sai yli 25 000 kuluttajaa. 90% heistä omasi merkinnän jo ennestään. (Asiakastieto, 2016.)

Nuoret naiset käyttävät varojaan tarvikkeisiin, joita käytetään ruoanteossa. Syöminen muualla kuin kotona on myös yksi isoimmista rahankäyttökohteista ja näiden lisäksi kahviloissa käyminen on yleistä (Lindorff Profit, 2016). Järkevä säästäminen sekä kuluttaminen ovat nuorten naisten mielestä yksi tärkeä taloustaito, mutta suurimmalla osalla on jokin tuoteryhmä, josta ei pihtailla. 50% nuorista naisista sanoo, että heräteostoksia tulee kuitenkin ostettua. (Lindorff Profit, 2016.)

Neljä viidestä suomalaisesta ajattelee, että nuorten puutteelliset taloustaidot ovat yhteiskunnallinen ongelma. Työttömyys on nuorten keskuudessa kasvussa ja huolena ovat myös pikavipit ja niistä aiheutuvat maksuhäiriöt. Nuorten tulisi omaksua taloustieto jo varhain elämässään ja sen opettaminen olisi hyvä aloittaa jo asuessaan vanhempien luona. Käsitys rahasta, säästämisestä ja kannustaminen työelämään olisivat varmasti avuksi. Asenne työntekemiseen vaikuttaa. Olisi kannattavaa tehdä säästö- ja sijoitussuunnitelma tai ottaa ne edes puheeksi hyvissä ajoin. (Talouselämä, 2017b.)

3.3 Motivaatio

Kaiken ytimenä toimivat motiivit. Ne ovat erilaisia tarpeita ja muita päämäärällisiä tiedostettuja tai tiedostamattomia ärsykeitä. Motivaatio muodostuu motiiveista. Sitä voidaan kutsua tilana, joka ohjaa ihmisen toiminnan ripeyden tai mielenkiinnon jotain asiaa kohtaan. Motivaatiolla on kaksi erilaista osa-aluetta, jotka ovat sisäinen sekä ulkoinen motivaatio. Sisäinen motivaatio syntyy sisäisesti. Tällöin yksilö toimii vain omasta tahdosta riippumatta muista ulkoisista tekijöistä. Tämä on usein pidempikestoinen ja siitä säilyy pysyvä lähde motivaatiolle. Se on siis tehokkaampi kuin ulkoinen motivaatio. Ulkoinen motivaatio on riippuvainen ulkopuolisista tekijöistä. Se tarkoittaa sitä, että motivaation tartuttaa jokin muu kuin henkilö itse. Sen toiminnan tarkoituksena on saavuttaa esimerkiksi jokin palkinto. Hyvä suoritus tai tulos, josta tulee hetkellisesti mielihyvää. Nämä ovat yleensä lyhytkestoisia. (Terveysverkko, 2018.)

Säästämisen aloittamiseksi tarvitaan mielenkiintoa ja motivaatiota. Joku voi olla innostuneempi vaikkapa lomamatkasta, kun toinen taas asuntosäästämisestä. On tärkeää asettaa tavoitteet säästämislle ja tehdä itselleen selväksi tavat, jolla säästäminen toteutetaan (Viinanen, 2017). Pelkästään tietäminen säästämisestä ei riitä. Motivaatio löydetään yleensä sillä, että mietitään miksi ylipäättään säästetään ja mikä on tavoite säästämislle. (TalousSuomi, 2018.)

4 DIGITEKNOLOGIA

Digitalisaatio ja digitekniikka ovat mahdollistaneet nykypäivänä monenlaisia asioita, joista ei aiemmin osattu edes kuvitella. Tällä alueella on menty vuosien mittaan hurjalla vauhdilla eteenpäin. Mobiilisovellukset, suoratoistopalvelut sekä muut digitaaliset toiminnot ovat nuorille nykyään arkipäivää. Esimerkiksi kymmenen vuotta sitten asiat olivat sen ajan nuorilla aikuisilla täysin erilaiset. Median parissa vietetään paljon aikaa ja tämä tarkoittaa sitä, että suurimmalla osalla nuorista on älypuhelin. Lisäksi myös tietokone ja/tai taulutietokone eli tabletti ovat yleisiä. (Poutiainen, 2016.)

Tällä hetkellä pankit käyttävät näitä tietotekniikoita hyödyksi sekä tekevät kuluttajan elämää entistä enemmän helpommaksi. Laskujen maksaminen mobiilissa sekä kaupan kassalla tehty ostotapahtuma lähimaksuominaisuutta käyttämällä on tehty erittäin helpoksi ja nopeaksi. Tietotekniikan kehittyminen voi helpottaa myös nuoren aikuisen säästämistä. Usealla pankilla korttiosion yhteydessä ostaja voi säästää pienen summan rahaa toiselle tilillensä samalla, kun maksaa kaupassa tehdyt ostoksensa. (Honkanen, 2016.)

Loistavan digitaalisen palvelun kehittäminen on jatkuva prosessi, joka koskettaa useita sidosryhmiä yrityksen sisällä ja sen ulkopuolella (Solonor Oy, 2016). Tällä on viitattu siihen, että sovellukset kehittyvät ja asioita yritetään tehdä asiakkaille yhä entistä helpommiksi. Digitaaliset palvelut voivat olla uhka tai mahdollisuus (Solonor Oy, 2016). Tämä pätee niin yrityksiin kuin esimerkiksi nuoriin kuluttajiinkin. Viitaten nuorten rahan käyttöön, säästäminen voi olla helpompaa, mutta niin voi olla myös rahan käyttökkin. Tuotteiden tilaaminen verkkokaupoista on tehty helpoksi ja myös yhä useammat tilaavat tuotteensa verkosta (Posti Oy, 2017). Lisäksi uhkapelien pelaaminen on tehty käyttäjille helpoksi ja tämä on yksi syy nuorten turhalle rahan käytölle. (Sivennoinen, 2016.)

Nordea ilmoitti vuonna 2015, että konttorit muuttavat digitaaliseksi verkkoon. Chat-keskustelut sekä verkkotapaamiset julkaistiin syksyllä ja

ovat ottaneet pikaisesti paikkansa asiointikanavina. Verkkotapaamisia on järjestetty kuukaudessa yli 1000 ja keskustelua käydään yli 5 000 chatin välityksellä viikossa. Virtuaaliset Online-neuvontakonttorit avattiin vuoden vaihteessa. (Nordea Pankki Oyj, 2015.)

Asiakkaat ovat kiinnostuneet kehittyneistä asiointitavoista. Asiakastapaamiset verkon välityksellä ovat suosittuja, siinä asiakkaalle voidaan näyttää reaaliajassa materiaalia tietokoneen ruudulla ja samanaikaisesti käydä keskustelua puhelimitse. Asiakkaalla on mahdollisuus varata aika verkkotapaamiseen klo 7.30-22 väliselle ajalle. (Nordea Pankki Oyj, 2015.)

4.1 Digiteknologia mukana sijoittamisessa

Kuten aiemmin on todettu, teknologiaa on käytetty apuna helpottamaan käyttäjän sijoitustoimia. Suuressa nousussa olevat digitaaliset sijoittamispalvelut auttavat käyttäjää yksinkertaiseen sijoittamiseen. Esimerkiksi Nordean tarjoama Robo Advisor on uusi kanava hallinnoida sijoituksia. Työkalu tarjoaa allikaatiovaihtoehtoja spesifin kysymyspatteriston avulla. Tämän avulla kartoitetaan käyttäjän riskinsietokyky sekä tavoitteet. Työkalu ehdottaa esimerkiksi sopivaa rahastoa käyttäjälle. Tarjolla on kaksi erilaista varainhoitopalvelua. Toisessa on mukana myös ihmiskontakti, joka tarkoittaa, että kyseessä on osittain digitaalinen, mutta käyttäjällä on mahdollisuus chat-ominaisuuteen palveluhenkilön kanssa. Toinen vaihtoehto on täysin digitaalinen eli käyttäjä kommunikoi robotin kanssa. Työkalu sopii passiiviselle käyttäjälle, jossa salkku kerää rauhassa tuottoja siihen enempää koskematta, kuin myös aktiiviselle sijoittajalle, joka voi tehdä ostoja ja myyntejä haluamallaan tavalla. Robo Advisorin avulla hajautus käy helposti ja vaivattomasti. Se on tehokas ja sitä on helppo ajankohtaisesti seurata esimerkiksi kotisohvalta. Rajoitteita ovat kuitenkin tavoitteiden täsmällisyys ja kun ei ole ihmiskontaktia, tämän vuoksi kone voi tarjota vääränlaisia ratkaisuja. (Nordea Pankki Oyj, 2016b.)

Myös selaimessa ja mobiililaitteilla toimiva Nordea Investor auttaa käyttäjää investoinneissa. Käyttäjän on tehtävä toimeksianto, jonka jälkeen hän voi huoletta seurata salkun toimintaa ja tehdä kauppaa silloin, kun itselle sopii. Palvelu etsii reaaliaikaisista pohjoismaisista kursseista sopivat sijoituskohteet sekä kertoo uutiset markkinatapahtumista. Lisänä Nordea Markets -osaston ajankohtaiset videot ja podcastit. (Nordea Pankki Oyj, 2016b.)

Tietämättömyys on myös suuri este säästämislle. Pankit yrittävät kuitenkin informoida nuoria parhaimpansa mukaan muun muassa sosiaalisessa mediassa. Nuoret aikuiset ovat pankin Snapchat-tilin kohderyhmä. (Nordea Pankki Oyj, 2016a.)

Asiakkaalle halutaan tehdä asiainnista helppoa. Asiainnilla viitataan digitaalisiin palveluihin ja neuvontaan. Snapchatissä kerrotaan nuoren aikuisen talouteen liittyvistä asioista. Pankkilaisten toimesta tuetaan rentoutta talouden hallinnasta keskustelemiseen. Tällä autetaan asiakkaita hallitsemaan omaa rahankäyttöään jo aikuisuuden alussa. (Nordea Pankki Oyj, 2016a.)

4.2 Pelillistäminen

Pelillistämislle tarkoitetaan tekemistä, jolla pyritään tuomaan peleistä tuttuja elementtejä pelien ulkopuolelle. Tuodaan esimerkiksi peleissä olevia mekaniikkoja verkossa olevaan palveluun tai arkisiin asioihin. Pelillistämisen tarkoituksena on saada leikkisyyttä ja mielenkiintoa tiettyä tekemistä kohtaan. Tällä tavalla ohjelman käyttö pyritään tekemään käyttäjälle helpoksi ja käyttäjä näkee yhdellä vilkaisulla tärkeimmät pääkohdat ohjelmasta. Urheilusovellus Sports Tracker, joka on tehty pelimäiseksi ja samalla kannustaa käyttäjänsä liikkumaan hyvänä esimerkkinä. (Kyyrö, 2016.)

Tarkoituksena ei ole luoda täydellistä peliä, vaan pelillistämisen ajatuksena on käyttää pelin suunnittelun elementtejä tuotteissa ja palveluissa motivoimaan haluttuja käyttäytymismalleja. Pisteiden,

merkkien ja tulostaulukoiden lisääminen maailmanlaajuiseen käyttäjätoimintaan on se, että otetaan asia, joka on vähiten välttämätön peleille ja edustaa sitä kokemuksen ytimenä. Pelien nautinnot eivät johdu tällaisesta järjestelmän palautteesta vaan mielekkäistä valinnoista. (Deterting, 2011.)

Tutkimukset ja innovaatiot auttavat luomaan järjestelmiä, jotka käyttävät sosiaalipsykologisia prosesseja hyvin ottaen huomioon kontekstit, merkitykset ja yksilölliset erot. Esimerkiksi onlinejärjestelmien luomisessa, jotka ovat mielenkiintoisempia, tukevampia ja tyydyttäviä, peliohjelmistojen suosio on jännittävä trendi. (Antin, 2011.)

Peleissä on useimmiten tavoitteena ja tarkoituksena voittaa pääsemällä määränpäähän tai toteuttamalla jokin asia, joka palkitaan pelistä riippuen eri tavoin. Digitekniikan ja pelillistämisen avulla saadaan nuoria motivoitumaan säästämisestä entistä enemmän. Se auttaisi pelimäisyydellään nuoria säästämään, olematta monimutkainen ja aikuismainen. (Kokkonen, 2016.)

4.3 Keinoäly

Pankit ovat varjelleet bisnestään ja koko finanssiala on ollut perimmäinen ala, jota digitalisaatio ei ole muokannut. Toiminta alkoi kuitenkin muuttua vuoden 2014 jälkeen ja pankit huomasivat, että ne voisivat hyötyä siitä. Keinoäly mahdollistaa henkilökohtaiset palvelut. Se kykenee oppimaan ja käsittää mitkä ovat käyttäjän menot ja tulot. Lisäksi se on tietoinen asioista, jotka kiinnostavat käyttäjää ja mihin rahaa halutaan käyttää. (Talouselämä, 2017a.)

Ennen pitkää startup yritysten on mahdollista tuottaa palveluita, joihin pankit eivät kykene, eivätkä ne ole edes kiinnostuneita, mutta ovat kuitenkin taustalla jakamassa ratkaisuja. Tästä syntyy uusia markkinapaikkoja palveluille. (Talouselämä, 2017a.)

Tavat ovat ajan kuluessa kuitenkin muuttuneet ja pankkialalla on menty teknisesti eteenpäin. Mobiilipankit on tehty erittäin käyttäjäystävällisiksi ja yksinkertaisiksi. Laskujen maksaminen, rahan säästäminen ja asiointi kokonaisuudessaan tapahtuvat nopeasti älypuhelimella. Maksaminen ruokakaupassa onnistuu jo ilman pankkikorttia MobilePayn tai uuden ApplePayn avulla. (Nordea Pankki Oyj, 2018.)

Uudet pankkien toiminnot mahdollistavat myös niin sanotun huomaamattoman säästämisen. Esimerkiksi Nordean ePossun avulla voi asiakas korttimaksun yhteydessä säästää pienen osan säästötililleen. On mahdollista päättää, että joka ostoksesta lähtee myös esimerkiksi kaksi euroa säästötilille. Tällä tavalla varoista pieni osa menee säästöön, joka pidemmällä aikavälillä kertyy isommaksi säästöksi. (Nordea Pankki Oyj, 2018.)

5 TYÖN VAIHEET JA MENETTELY

Tutkielma suoritettiin kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän mukaisesti eli kyseessä on numeerisesti todennettavat tulokset. Liikkeelle lähdettiin suunnitelman avulla. Käytiin läpi, mitä oli tarkoituksena tehdä ja tarkastella. Opiskelijana ja pankkialalla työskennelleenä nuorena oli mielenkiintoinen ajatus tutkia nuorten nykytilannetta sekä säästökäyttäytymistä, koska tämä oli itsellenikin ajankohtaista. Tästä kumpusi inspiraatio työn aloittamiseen ja sitä kautta sen viimeistelyyn.

Lähteinä käytettiin hyödyksi kirjaston kirjoja ja aiempia tutkimuksia ja artikkeleita internetistä. Nuorille suunnattu web-kysely koettiin tarpeelliseksi, jota tarkastellaan ja analysoidaan työn lopussa. Kysymysten avulla selvitettiin nuorten säästökäyttäytymistä, onko säästäminen ylipäättään nuorille tuttua ja ovatko he tietoisia esimerkiksi sijoittamisesta. Tarkoituksena oli kartoittaa tavat, joilla nuoret säästävät. Lisäksi selvitettiin miksi ja mihin tarkoitukseen he ovat säästämässä. Näiden kaikkien summasta saadaan lopputulos, joka avaa esimerkkejä ja faktoja nuorten säästämiseen liittyen.

Kun teoriaosuus oli saatu valmiiksi, oli aika lähteä selvittämään kyselyn avulla tämänhetkistä tilannetta. Kysymykset olivat suurimmaksi osaksi monivalintakysymyksiä, mutta osassa niistä oli myös mahdollista vastata kirjoittamalla vapaasti avoimiin vastauskenttiin. Kysymykset tehtiin Webropol-kyselyohjelman avulla ja välitettiin linkkinä kohderyhmälle. Tuloksia saatiin analysoitua Microsoft Excel- taulukko-ohjelmalla ja myös tämän avulla tulokset saatiin visuaalisesti työhön näkyville.

Kohderyhmänä kysymyksille oli Whatsapp-ryhmä, jossa oli 150 kappaletta 18-30-vuotiaita nuoria aikuisia ja heistä kysymyksiin vastanneita oli 94 kappaletta. Kysymyksiä oli yhteensä 11 kappaletta, joiden tarkoituksena oli olla tarpeeksi avaavia siinä mielessä, että vastaajasta saisi mahdollisimman paljon informaatiota näinkin pienellä määrällä kysymyksiä. Aikaa vastaamiseen meni noin yksi minuutti, jonka takia 11 kysymystä oli tähän tarkoitukseen hyvä määrä. Tällä ajateltiin sitä, että jos

vastaajalla kestää kauan vastata kysymyksiin ja niitä on liian monta, niin vastaajalla menee mielenkiinto vastaamiseen. Tämä on huono asia siinä mielessä, että vastausten määrä ja luotettavuus pienenevät.

Menetelmät sopivat erinomaisesti työhön, koska kirjallisuudesta saatiin peruspohja teorialle ja internetistä enimmillään vain pari vuotta vanhoja artikkeleita ja aiempia tutkimustuloksia. Kyselyohjelmalla kyselyt saatiin selkeästi ja helposti kohderyhmälle ja aineisto saatiin nopeasti analysoitavaksi.

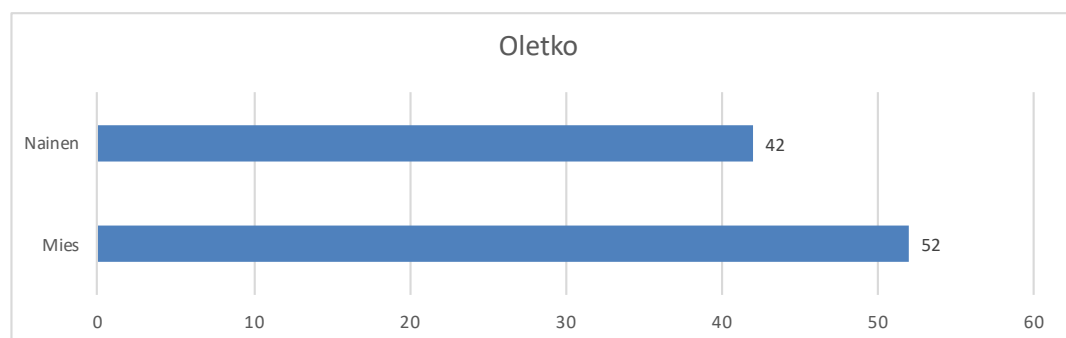
6 TULOKSET

6.1 Tutkimusaineisto

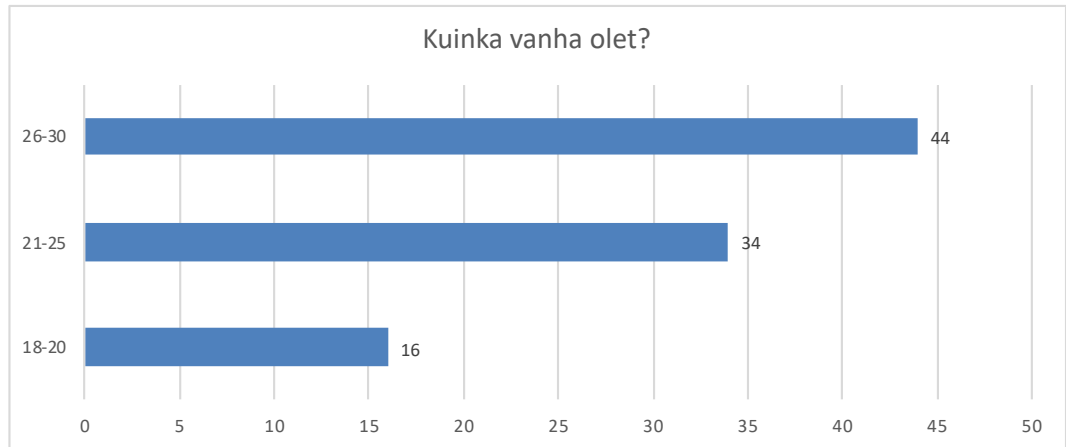
Tässä osiossa käydään läpi yksittäisesti kohta kohdalta kyselyyn kuuluvat kysymykset ja miten vastaukset ovat niissä jakautuneet. Jokaisen kohdan kysymys ja vastausten määrät on havainnollistettu kuviolla. Kysely on liitteenä työn viimeisellä sivulla.

Kysymykset olivat suunnattu 18–30-vuotiaille nuorille miehille ja naisille. Koska kysely jaettiin osoitelinkkinä 150 satunnaisesti valitulle nuorelle internetin välityksellä. Tarkoituksena oli selvittää nimenomaan alle 30-vuotiaiden käyttäytymistä säästämiseen liittyen. Työn näkökulmasta sopivia vastauksia saatiin yhteensä 94 kappaletta. Vastausprosentti oli 63%.

Näillä kysymyksillä ja vastausmäärillä saatiin työn kannalta tarpeeksi informaatiota nuorista säästäjistä. Tuloksia avataan enemmän tässä kappaleessa, pohdintaa tehdään myöhemmässä kappaleessa. Tässä kappaleessa on havainnollistettu myös kuvioden avulla, että miten vastaukset olivat kussakin kohdassa jakautuneet. Nuorista vastaajista enemmistö oli miehiä (52) ja loput naisia (42) (kuvio 1).

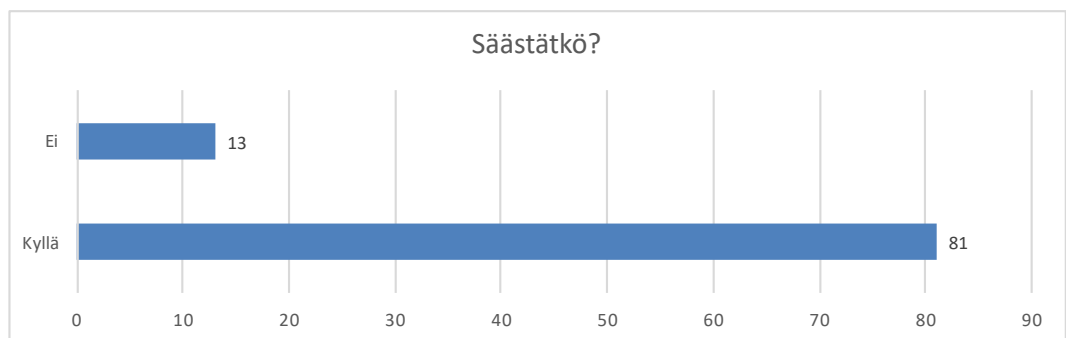

Kuvio 1. Vastaajien sukupuoli.

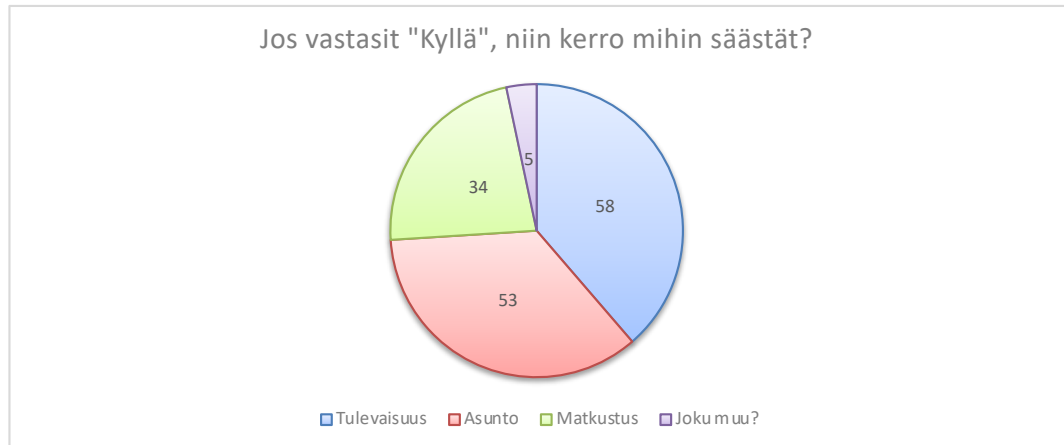
Kuvio 2. Vastaajien ikähaitari

Kuten aiemmin mainittu, työn kannalta sopivia nuorten ikähaarukkaan olevia vastauksia saatiin 94 kappaletta. Eniten vastanneista kuului 26–30-vuotiaiden ryhmään (44). Toisena tulivat 21–25-vuotiaat (34) ja viimeisimpänä nuorimmat eli 18–20-vuotiaat (16) (kuvio 2).

Kuvio 3. Vastaajien tulokset säästämiseen liittyen.

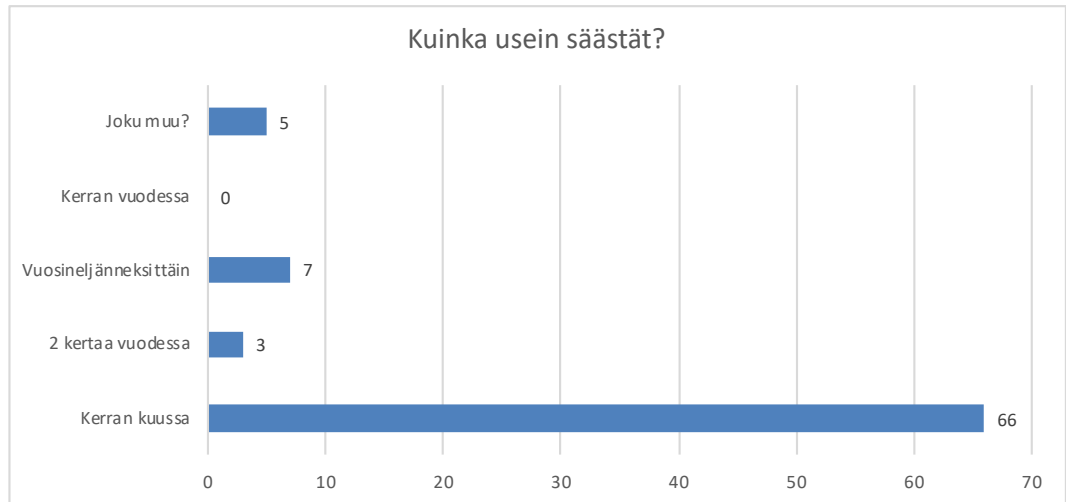
Suurin osa ilmoitti (81) säästävänsä jollakin tavalla. Se tarkoittaa sitä, että valtaosa vastaajista laittaa tuloistaan ja varoistaan ainakin pienen siivun säästöön. Vastanneista 13 henkeä kertoo, ettei säästä ollenkaan.

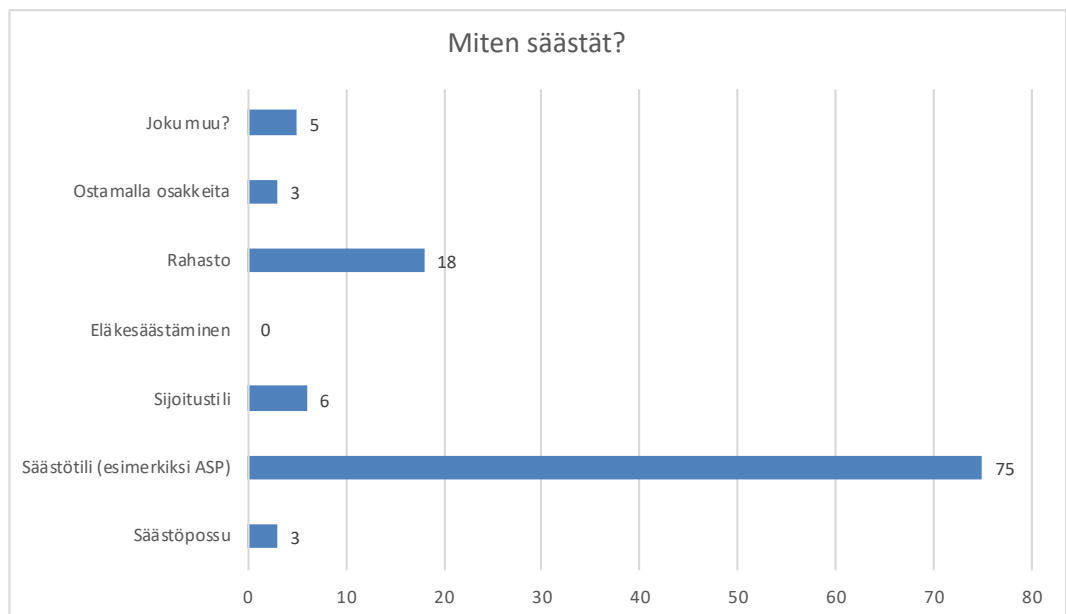
Kuvio 4. Mitä varten nuoret säästävät?

Kyselyssä selvitettiin eri säästökohteita. Yleisesti tulevaisuutta sekä asuntoa ja matkustelua varten säästetään. Lisäksi vaihtoehtona oli kertoa joku muu kohde, kuin joku annetuista vaihtoehdoista (kuvio 4). Vastaajien keskuudessa säästetään eniten tulevaisuuttaan varten (58). Nuoret haluavat varmistaa tulevaisuudessaan sen, että heillä olisi taloudellisesti asiat kunnossa. Vastaajat haluavat omistaa asunnon (53) ja siksi säästävät omaa asuntoaan varten. Monet säästävät myös matkustus mielessään (34). Viimeisenä oli mahdollisuus vastata avoimesti, mikäli säästämiskohde oli joku muu kuin valmiina oleva vastaus. Muita syitä nuorten säästämiseen olivat häihin liittyvät säästämiset sekä kodinkoneiden hankkiminen tai auton huolto ja korjaaminen.

Tuloksista voidaan todeta, että suurin osa vastaajista (66) pystyy säästämään säännöllisesti kerran kuukaudessa. Pienempi osa vastaajista säästää joko kaksi kertaa vuodessa tai vuosineljänneksittäin (kuvio 5). Kyselyn tässä kohdassa oli myös mahdollista vastata avoimesti kirjoituskenttään, mikäli mikään aiemmista vastauksista ei täsmännyt oman säästämisen luonteeseen. Tähän vastanneista enemmistö kertoi, ettei heidän ole mahdollista säästää säännöllisesti. Rahaa laitetaan säästöön silloin, kun tulee esimerkiksi isompi palkka, lahjarahoja tai muita palkkioita. Käytännössä säästetään silloin, kun normaalien tulojen lisäksi saadaan vielä ylimääräistä rahaa.

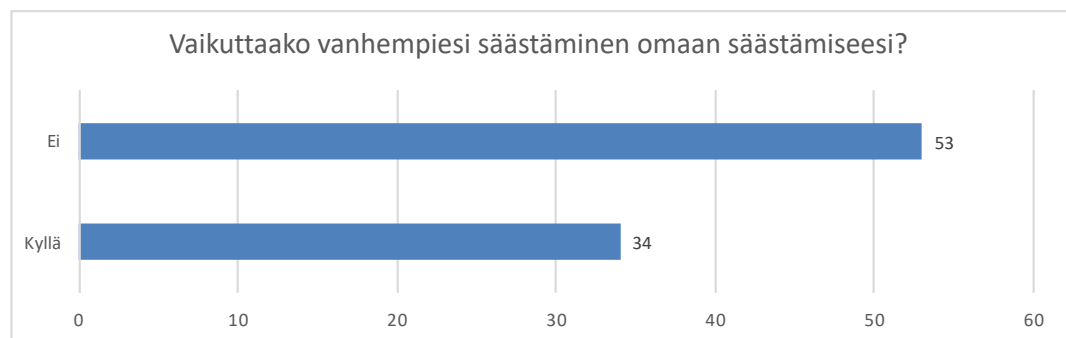
Kuvio 5. Kuinka usein nuoret säästävät?

Kuvio 6. Millä tavalla nuoret säästävät?

Kyselyssä oli mahdollista kertoa ja valita omat säästökohteensa. Valmiita vastausvaihtoehtoja olivat osakkeiden osto, rahasto, eläkesäästäminen, sijoitustili, ASP-tili, säästöpossu ja näiden lisäksi avoin vastaus (kuvio 6).

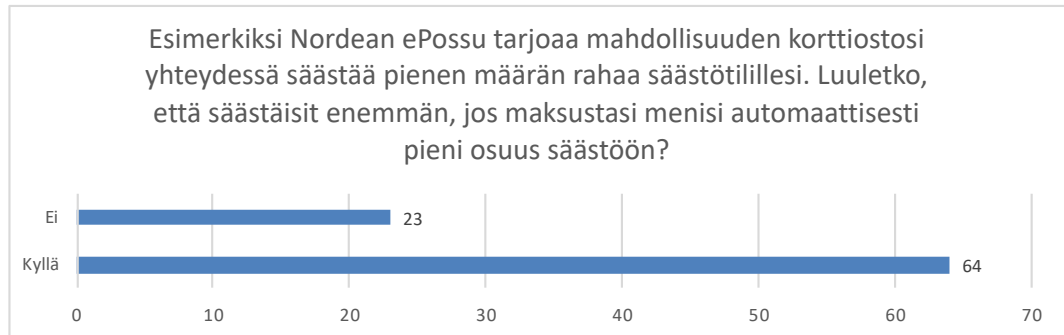
Suurta suosiota vastaajien keskuudessa oli saanut säästäminen omaa asuntoa varten. Suurin osa vastaajien äänistä oli mennyt vaihtoehdolle varojen säästäminen ASP-tilille (75). Sijoitustili, rahasto sekä osakkeiden ostaminen ovat pienessä roolissa vastaajien keskuudessa, mutta ne ovat kuitenkin pieni osa kohderyhmän säästö- ja sijoituskäyttäytymistä. Tässäkin kohdassa oli mahdollista vastata avoimeen tekstikenttään, mikäli mikään annetuista kohdista ei täsmännyt omaan säästämiseen. Aiemmin teoria osuudessa mainittu pankeilla käytössä oleva ePossu on muutamalla käytössä.

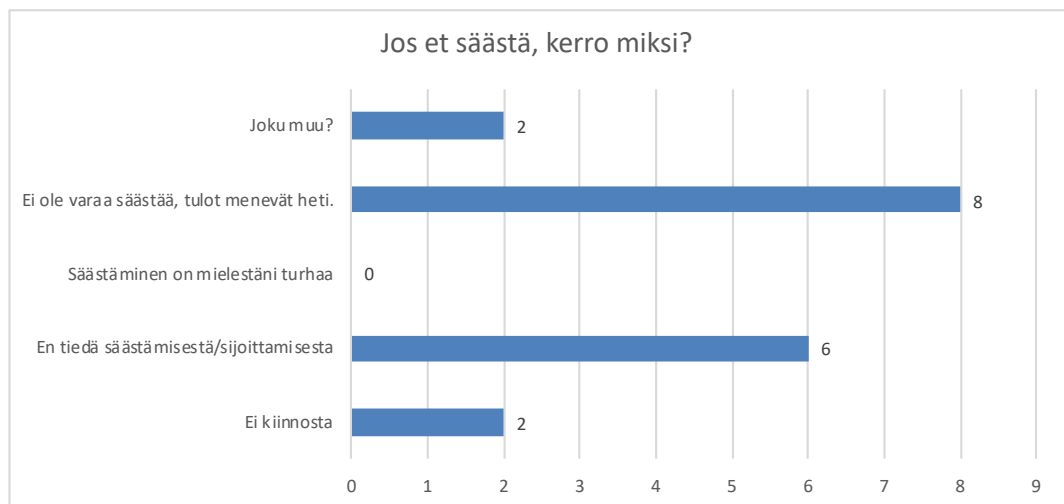
Kuvio 7. Vaikuttaako vanhempien säästäminen nuoren omaan säästämiseen?

Vastaajilta selvitettiin, että onko vanhempien säästämisellä vaikutusta heidän omaan säästämiseen (kuvio 7). Vastaukset ovat jakautuneet suurin piirtein tasan. Kuitenkin enemmistö (53) oli sitä mieltä, ettei vanhempien säästämisellä ole merkitystä omaan säästämiseen.

Muutama vuosi sitten pankit kehittivät systeemin, jolla säästäjän on mahdollista korttiosionsa yhteydessä säästää pieni osa tehdessään esimerkiksi ostoksia ruokakaupan kassalla. Yhdellä kysymyksistä selvitettiin kuinka suuri osa vastaajista voisi hyödyntää kyseistä teknistä ominaisuutta ja pystyisi täten samalla säästämään rahaa (kuvio 8). Suurin osa tähän vastanneista kertoi, että voisi hyödyntää tätä ominaisuutta (64).

Kuvio 8. Vaikuttaako pankin digitekninen ominaisuus säästäjään?

Kuvio 9. Nuoret, jotka eivät säästä.

14% vastaajista kertoi, ettei säästä heidän heikon varallisuuden takia (kuvio 9). Saatavat tulot ja muut rahat menevät suoraan käyttöön, esimerkiksi vuokralla asumiseen tai muihin pakollisiin menoihin kuten elämiseen. Muita syitä säästämättömyyteen ovat esimerkiksi ne, ettei nuori säästäjä tiedä säästämisestä ja sijoittamisesta. Puutteelliset tiedot ovat syy siihen, miksi osa vastanneista ei säästä. Muutama vastaaja on vastannut, ettei säästäminen kiinnosta eli yksinkertaisesti nuorelle ei ole mitään merkitystä säästääkö hän vai ei. Tässäkin kysymysosiossa oli mahdollista kirjoittaa avoimeen tekstiosioon vapaasti, mikäli aiemmista

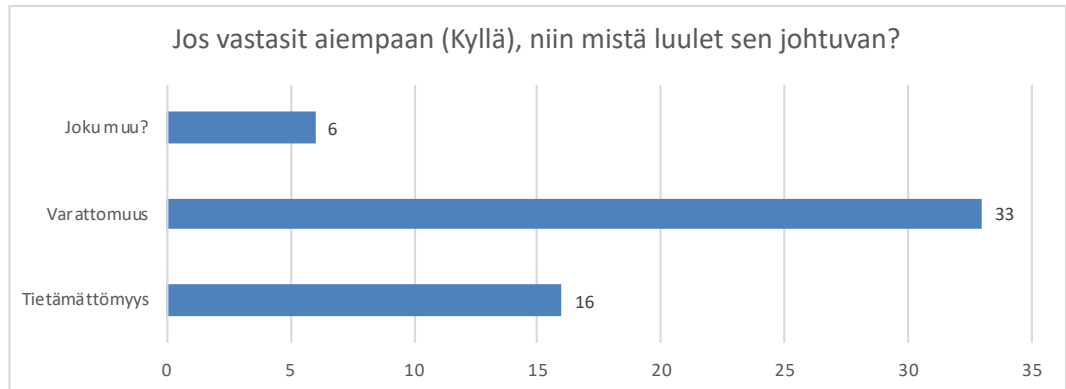
vastausvaihtoehdoista mikään ei osunut omalle kohdalle. Syitä nuoren säästämättömyydelle on esimerkiksi myös se, ettei hän joko saa aikaiseksi säästää tai rahat menevät heti käyttöön. Teoriaosuudessa käytiin läpi nuorten rahan käyttöä ja mainittiinkin, että osa nuorista on niin sanottuja tuhlaajia. Varat käytetään heti, eikä pystytä jättämään mitään säästöön.

Kuvio 10. Säästämisen haasteellisuus.

Kyselyssä tiedusteltiin säästämisen haasteellisuutta vastaajien keskuudessa. Suurin osa (51) ei pidä säästämistä haasteellisena (kuvio 10). Enemmistö vastaajista valitsi syyksi säästämisen haasteellisuudelle sen, ettei heillä ole tarpeeksi varallisuutta (33). (Kuvio 11) Säästäminen on mahdotonta, jos säästettävää ei ole. Toiseksi eniten vastauksia sai tietämättömyys säästämisestä. Tämä on hyvä esimerkki siitä, miksei nuori pysty säästämään. Tässäkin kohdassa oli mahdollista vastata avoimesti tekstikenttään, mikäli vastausvaihtoehdot eivät sopineet omalle kohdalle. Näissä vastauksissa oli kerrottu, että säästämisestä haasteellista tekee myös se, että nuori tekee heräteostosten lisäksi myös muita huonoja investointeja. Rahaa käytetään turhien tavaroiden ja/tai palveluiden ostamiseen, minkä seurauksena nuorella ei ole varaa säästää.

Säästämättömyyden syynä oli myös, ettei nuorella ole vakituista työpaikkaa. Esimerkiksi tuntityöntekijällä ei ole vakituksia tuloja, jolloin säästäminen vaikeutuu. Nuorilla on eri elämäntilanteet ja –tyyli, joten eroavaisuuksia tietysti esiintyy.

Kuvio 11. Syitä säästämisen haasteellisuuteen.

6.2 Aineiston analyysi

Kyselyn tuloksista päätellen vanhimmalle ikähaarukalle säästäminen on selkeämpää, eikä se ole myöskään yhtä haasteellista kuin nuoremmilla ikähaarukoilla. Suurin osa säästää tulevaisuutta ja asuntoa varten täsmällisesti kerran kuukaudessa. Tämä viittaa siihen, että nuoret käyttävät rahaa kohtuudella ja pystyvät laittamaan osan myös säästöön. Tämä myös vahvistaa sen, että nuorilla on tulevaisuuden haaveena oma asunto. Pienempi osa vastaajista, jotka eivät säästä, kuuluivat ikäluokkakategoriassa nuorimpaan ryhmään. Heidän keskuudessa on vastausten perusteella eniten tietämättömyyttä säästämisestä ja säästämisen haasteellisuus on suurinta. Tähän on syynä se, ettei ylimääräistä säästettävää juurikaan ole. Kukaan ei kuitenkaan pidä säästämistä turhana. Tämä viittaa siihen, että nuoret, jotka eivät tällä hetkellä pysty säästämään, kuitenkin säästäisivät, jos se olisi mahdollista.

Nuoret käyttävät pankkipalveluita säästämässä, joista suosituin on ASP-tilille säästäminen. Asuntoa varten säästäminen on suurin motivaattori vastanneille nuorille aikuisille. Rahastot ovat seuraavaksi suosituin säästämisen kohde, mutta jää kuitenkin selkeästi ASP-tilin varjoon. Syynä vähäiseen rahastosäästämiseen voi olla tietämättömyys rahastoista sekä vähäinen varallisuus. Osakkeiden ostaminen ja sijoitustilit saivat muutamia ääniä. Vanhempien säästämisellä ei ollut vaikutusta suurempaan osaan

vastaajista. Ne, jotka vastasivat tähän kohtaan kyllä, ovat varmasti saaneet vihjeitä vanhemmiltaan esimerkiksi asuntosäästämistä varten. ”Ei”-vastanneet ovat saaneet vihjeen luultavasti jotakin muuta kautta, koska se näyttäisi olevan vastaajasta riippumatta jokaisen todellinen syy säästämislle.

Kyselyn merkittävin tulos oli se, että nuoret säästävät tulevaisuutta varten. Yhtenä vastausvaihtoehtona oli eläkesäästäminen, johon yksikään vastaajista ei ollut vastannut. Mahtaako syynä olla eläkeiän nousu vai eikö yksinkertaisesti ajatella eläkepäiville asti? Tämä oli myös silmään pistävä siinä mielessä, että nuoret haluavat turvata oman tulevaisuutensa, mutta kuitenkin yksikään vastaajista ei säästä eläkettä varten. Näin ollen nuoret säästävät tämän hetken ja eläkeiän välissä olevaa aikaa varten.

Pankit ovat kehittäneet omia digitaalisia palveluitaan, joista esimerkkinä aiemmin mainittu ePossu mahdollistaa sen, että korttiostosta tehdessään ostajalta menee pieni osa säästöön. Vastanneista selkeästi enemmistö oli sillä kannalla, että he säästäisivät luultavasti enemmän esimerkiksi ePossun avulla. Tiedon hankkiminen mobiilipankista on helppoa ja vuorokauden ympäri olevat chat-palvelut auttavat nopeasti, mikäli vastausta ei meinaa muuta kautta löytyä. Rahan siirrot ja muut toiminnot onnistuvat nopeasti esimerkiksi koulumatkalla bussissa. Tämä voi olla syy siihen, että digitaaliset ominaisuudet vaikuttavat positiivisesti nuoreen säästäjään.

7 POHDINTA

Tämän opinnäytetyön toteutus onnistui halutulla tavalla. Vastaajien määrä olisi voinut olla saatua suurempi, mutta työtä ajatellen vastauksia oli kuitenkin tarvittava määrä. Vastaukset luotiin Webropol-kyselyohjelman avulla ja ne saatiin aikataulun mukaisesti. Kysymysten tulokset analysoitiin Microsoftin Excel –taulukko-ohjelmalla ja näiden avulla saatiin hyviä johtopäätöksiä. Tavoiteltu tulos saatiin.

Työn luotettavuudella tarkastellaan saatujen tulosten tarkkuutta. Tämän työn luotettavuus ei ole tietenkään optimaalinen. Enemmällä määrällä kysymyksiä olisi saatu tarkempia tietoja säästäjistä sekä myös täsmällisempiä tuloksia. Kysely suoritettiin Webropol-kyselyohjelmalla, jonka kautta jaettiin osoitelinkki vastaajille. Vastauksien luotettavuus on ei ole täysin varmaa, sillä kyselyyn vastattiin internetissä, eikä esimerkiksi kasvotusten haastatteleamalla. Lisäksi avoimia vastauksia ei ollut monia, vaan enemmän oli käytetty valmiina olevia vastausvaihtoehtoja. Näinkin vähällä määrällä kysymyksiä saatiin kuitenkin hyvät tulokset ja selkeitä eroavaisuuksia sekä käyttäytymiseen liittyviä tuloksia saatiin.

Tutkimus käsittelee 18–30-vuotiaita nuoria aikuisia. Nuorilla elämäntilanteet ovat erilaiset kuin vanhemmilla aikuisilla. Valtaosalla ei ole työpaikkaa, he elävät osittain valtion tuilla ja jotkut hakevat sen lisäksi myös opintolainaa. Tosin, mitä enemmän nuorella on ikää, sitä todennäköisemmin hänellä on enemmän työkokemusta ja rahaa. Tilastojen mukaan tällä hetkellä suurimmalla osalla nuorista on älypuhelimet, kannettavat tietokoneet sekä ajan muodikkaita merkkivaatteita. Myös esimerkiksi kuntosalikortit on maksettava kerran kuussa sekä suoratoistopalveluiden tarjoamien sarjojen ja elokuvien katselukustannukset. Elämäntilanteesta riippuen käyttörahat on yleensä saatu joko lahjana tai esimerkiksi vanhemmilta, mikäli nuori ei ole palkkatöissä.

Nuorilla säästämisen suurin haaste on se, ettei heillä ole varallisuutta.

Nuorten tietämättömyys rahastosäästämisestä voi olla yksi iso syy siihen, miksi he eivät talleta rahaa rahastoihin. Lisäksi myös ajatus siitä, että rahat olisivat käyttämättömänä rahastoissa, voivat vaikuttaa säästämiseen. Toisaalta, rahaa on vaikeaa laittaa rahastoihin, jos sitä ei ole tarpeeksi tai ollenkaan. Olisi kuitenkin hyvä yrittää säästää edes pieni summa, jos se on nuorelle mahdollista, koska siitä voi kehkeytyä suurempikin tuotto. Syy siihen, miksi nuorten motivaatio säästämistä kohtaan on heikkoa, voisi olla se, ettei tietämystä rahastoista ole tarpeeksi. Pankit voisivat tuoda rahastojen hyötyjä paremmin esille myös nuorille säästäjille.

Syy säästämättömyyteen ja tietämättömyyteen voi olla se, että säästäjä on nuori, vielä vanhemmillaan asuva, eikä tuloja ja menoja ole välttämättä niin paljon kuin vanhemmilla nuorilla säästäjillä. Yksi vastaus viittasi siihen, että säästäjä on vielä liian nuori tai hän on sellaisessa elämänvaiheessa, ettei säästämisen aloittaminen ole mahdollista.

Nuoret, jotka ovat asuneet vanhempiensa luona ja, jotka lähtevät myöhemmin esimerkiksi opiskelemaan tai muuttavat muuten vain pois kotoa, heille voi tulla yllätyksenä, että vuokran ja muiden kulujen maksaminen voi olla haastavaa. Oman talouden hallinta voi olla tällaisessa elämänvaiheessa haastavaa, sillä rahanmenoon ei olla totuttu.

Jatkoon kannalta olisi tärkeää saada laajemmalla kohderyhmältä vastauksia. Lisäksi tarkempia vastauksia saataisiin kasvotusten haastatteleamalla. Jatkotutkimuksena voitaisiin selvittää nuorille itselleen mielekkäitä säästämisen ja sijoittamisen tapoja. Olisiko jotain uusia ja erilaisia tapoja säästää.

Työ oli mielenkiintoinen ja avartava prosessi. Jo pelkästään työn kohderyhmä ”nuoret säästäjät” herätti suurta mielenkiintoa alusta alkaen. Tärkeimpänä opittavana pidin kvantitatiivisen tutkimuskysymyksen tekemistä. Lisäksi työn myötä opin asioita työn suunnittelusta aina viimeistelyyn asti. Laaja prosessi kattaa uuden ohjelman (Webropol) opettelemisen, tulosten keräämisen sekä analysoinnin. Sukeltaminen säästämisen ja sijoittamisen maailmaan sekä syventyminen pankin

vanhoihin ja uusiin digitekniisiin järjestelmiin ja sovelluksiin oli mielenkiintoista. Oli paljon asioita esimerkiksi pankinalalta, joita en entuudestaan tiennyt.

Kyselystä olisi voinut tehdä laajemman ja saada enemmän vastauksia nuorten säästökäyttäytymisestä. Työstä olisi tullut suurempi kokonaisuus ja sen tarkkuus olisi samalla parantunut. Olen kuitenkin tyytyväinen työhön sekä saatuihin tuloksiin. Prosessissa opin sen, ettei aikataulut mene aina välttämättä juuri niin kuin on suunnitellut. Muutenkin oman arjen vastoinkäymiset voivat rajoittaa työn tekemistä. Lopulta työn saatiin valmiiksi ilman suurempia ongelmia.

LÄHTEET

Deternding, S & Antin, J. 2012. Gamification: Designing for Motivation.

[viitattu 10.1.2018] Saatavissa:

https://www.researchgate.net/profile/Sebastian_Deternding/publication/244486331_Gamification_Designing_for_motivation/links/0a85e53a049814673c000000.pdf

Elo, H. 2008. Mitä osakesijoittaminen tarkoittaa? [viitattu 21.1.2008].

Saatavissa:

<http://www.sijoitus.org/sijoitusopas/osakesijoittaminen.php>

Finanssivalvonta. 2014. Säästämiseen liittyvät riskit [viitattu 24.3.2014].

Saatavissa:

<http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Elakesaastaminen/PS/Riskit/Pages/Default.aspx>

Haavisto, T. 2015. Sijoittajan riskit ja niiden hallinnan ABC [viitattu

28.1.2018]. Saatavissa:

<https://www.salkunrakentaja.fi/2015/06/sijoittajan-riskit-ja-niiden-hallinnan-abc/>

Honkanen, J. 2016. Vanhat it-järjestelmät hidastavat pankkeja – Nordea ja Aktia ryhtyivät jättipäivityksiin. Tivi. Saatavissa:

https://www.tivi.fi/Kaikki_uutiset/vanhat-it-jarjestelmat-hidastavat-pankkeja-nordea-ja-aktia-ryhtyivat-jattipaivityksiin-6548802

Hirsjärvi Sinikka & Remes Pirkko. 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Kokkonen, L. 2016. Miten opetus- ja hyötypelit eroavat viihdepeleistä.

Saatavissa: <http://nordicedu.com/miten-opetus-ja-hyotypelit-eroavat-viihdepeleista>

Kyyrö, S. 2016. Suomalainen tutkimus: pelimäisyys parantaa työelämää.

Tivi. [viitattu 16.2.2018]. Saatavissa:

http://www.tivi.fi/Kaikki_uutiset/suomalainen-tutkimus-pelimaisyyss-parantaa-tyoelamaa-6567004

Lindorff Profit. 2016. Tutkimus: Miten suomalainen nuori nainen käyttää rahaa? [viitattu 25.2.2018]. Saatavissa:

<http://profit.lindorff.fi/tutkimus-suomalainen-nuori-nainen-kayttaa-rahaa/>

Nordea Pankki Oyj. 2018a. ASP-laina. [viitattu 17.2.2018]. Saatavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/lainat/asuntolainat/asp-laina.html>

Nordea Pankki Oyj. 2018d. Yhdistelmärahastot. [viitattu 17.2.2018].

Saatavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahastot/yhdistelmarahastot.html>

Nordea Pankki Oyj. 2018c. Osakerahastot. [viitattu 17.2.2018].

Saatavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahastot/osakerahastot.html>

Nordea Pankki Oyj. 2018b. Säästäjän rahastot. [viitattu 17.2.2018].

Saatavissa:

<https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/rahastot/saastajan-rahastot.html>

Nordea Pankki Oyj. 2016a. Nordea Snapchatissa: talousasioita nuorilta nuorille [viitattu 17.2.2018]. Saatavissa:

<https://www.nordea.com/fi/media/uutiset-ja-lehdistotiedotteet/News-fi/2016/2016-09-15-nordea-snapchatissa-talousasioita-nuorilta-nuorille.html>

Nordea Pankki Oyj. 2016b. Webinääri – teknologia osana sijoittamista [viitattu 15.1.2018]. Saatavissa:

https://www.youtube.com/watch?v=v5lk3_Klz24&t=23s

Nordea Pankki Oyj. 2015. Nordea panostaa digitaalisiin palveluihin [viitattu 17.2.2018]. Saatavissa:

<https://www.nordea.com/fi/media/uutiset-ja-lehdistotiedotteet/News-fi/2015/2015-04-29-nordea-panostaa-digitaalisiin-palveluihin.html>

Osuuspankki Oy, 2018. Täydennä eläkeiän toimeentuloa. Säästäminen Saatavissa:

<https://uusi.op.fi/henkiloasiakkaat/teemat/saastaminen/elakesaastoilla-valinnan-vapautta>

Osuuspankki Oy, 2017. Nuoret tarvitsevat arjessaan uusia taloustaitoja. [viitattu 5.1.2018] Saatavissa: <https://op.media/chydenius/Talous-ja-yhteiskunta/Nuoret-tarvitsevat-arjessaan-uusia-taloustaitoja-d857e1e171184ab19c57df5b505eba1e>

Palvelualojen ammattiliitto. 2018. Nuoret käyvät yhä useammin töissä opiskelujen ohella – työelämätietouden merkitys osana opintoja korostuu. [viitattu 20.3.2018] Saatavissa: <https://www.pam.fi/uutiset/2018/03/nuoret-kayvat-yha-useammin-toissa-opiskelujen-ohella-tyoelamatietouden-merkitys-osana-opintoja-korostuu.html>

Pesonen M. 2011. Säästäjästä sijoittajaksi. Porvoo: Docedo

Poutiainen, K. 2016. Näin monella nuorella älypuhelin. [viitattu 30.1.2018] Saatavissa: <https://www.savonsanomat.fi/kotimaa/N%C3%A4in-monella-nuorella-on-oma-%C3%A4lypuhelin/901606>

Posti Oy. 2017. Yli 40 % suomalaisista ostaa verkossa joka kuukausi. [viitattu 23.11.2017] Saatavissa: https://www.posti.fi/private-news/tiedotteet/2017/20171123_verkkokauppatutkimus.html

Satakunnan Kansa. 2018. "Kesätöitä on vaikea saada ilman suhteita" – Kysyimme nuorilta, stressaako töidenhaku [viitattu 10.1.2018].

Satakunnan kansa. Saatavissa:

<https://www.satakunnankansa.fi/satakunta/kesatoita-on-vaikea-saada-ilman-suhteita-kysyimme-nuorilta-stressaako-toidenhaku-200656442/>

Suomen terveystieteiden tutkimuskeskus Oy. 2018. Terveystietokeskus: Mitä motivaatio on ja mistä se syntyy? [viitattu 5.11.2017]. Saatavissa: <http://www.terveysverkko.fi/tietopankki/terveysliikunta/motivaatio/>

Saarinen, H. 2001. Nuoruus ja hulluus, vanhuus ja viisaus? : tutkimus nuorten kulutuskäyttäytymisestä ja velkaantumisesta. Helsinki: Stakes.

Solinor Oy. 2016. Digitaaliset palvelut [viitattu 14.1.2018]. Saatavissa: <https://solinor.fi/wp-content/uploads/2017/07/digitaaliset-palvelut-opas.pdf>

Suomen Asiakastieto Oy. 2017. Lähes 50 000 suomalaisella on maksuhäiriö vuokrasta [viitattu 30.8.2017]. Saatavissa: <https://www.asiakastieto.fi/web/fi/uutiset/lahes-50-000-suomalaisella-on-maksuhairio-vuokrasta.html>

Sivennoinen, 2016. Rahapelaaminen. [viitattu 18.1.2018] Saatavissa: <https://nuortenlinkki.fi/tietopiste/tietoartikkelit/pelaaminen/rahapelaaminen>

Talouselämä. 2017a. Digitalisaatio mullistaa rahoitus- ja pankkitoiminnan – "Monet sijoittavat sokkona vain siksi että firman nimessä on sana blockchain". Rahoitusala [viitattu 3.11.2017]. Saatavissa: <https://www.talouselama.fi/uutiset/digitalisaatio-mullistaa-rahoitus-ja-pankkitoiminnan-monet-sijoittavat-sokkona-vain-siksi-etta-firman-nimessa-on-sana-blockchain/41f45b6e-58d8-3918-ba02-82da5b6402f8>

Talouselämä. 2017b. Nuorten taloustaidot ovat hukassa, tässä ratkaisu. [viitattu 19.11.2017] Saatavissa: <https://www.talouselama.fi/uutiset/nuorten-taloustaidot-ovat-hukassa-tassa-ratkaisu/497986be-941b-347e-b937-3404caeea03f>

Talouselämä. 2015. Tutkimus paljasti trendin nuorten rahankäytössä – "Uusi musta". [viitattu 3.11.2017] Saatavissa: <https://www.talouselama.fi/uutiset/tutkimus-paljasti-trendin-nuorten-rahankaytossa-uusi-musta/97954a41-ea80-3e93-bbdd-7835ff01b49d>

Taloussanomat. 2012. Nuoret liian tietämättömiä ja saamattomia säästäjiksi. [viitattu 20.12.2017] Saatavissa:

<https://www.is.fi/taloussanomat/oma-raha/art-2000001780202.html>

TalousSuomi. 2018. Säästäminen. [viitattu 6.2.2018] Saatavissa:

<https://www.taloussuomi.fi/s%C3%A4%C3%A4st%C3%A4minen>

Viinanen, T. 2017. Miten säästää rahaa? Blogi [viitattu 28.11.2017]

Saatavissa: <https://www.vertaansin.fi/blog/miten-saastaa-rahaa>

LIITE

Kysymykset

1. Oletko *

- Mies
 Nainen

2. Kuinka vanha olet? *

- 18-20
 21-25
 26-30
 30+

3. Säästätkö? *

- Kyllä
 Ei

4. Jos vastasit (Kyllä), niin kerro mihin säästät?

- Tulevaisuus
 Asunto
 Matkustus
 Joku muu?

5. Kuinka usein säästät?

- Kerran kuussa
 2 kertaa vuodessa
 Vuosineljänneksittäin
 Kerran vuodessa
 Joku muu?

6. Miten säästät?

- Säästöposu
 Säästötili (esimerkiksi ASP)
 Sijoitustili
 Eläkesäästäminen
 Rahasto
 Ostamalla osakkeita
 Joku muu?

7. Vaikuttaako vanhempiesi säästäminen omaan säästämiseesi?

- Kyllä
 Ei

8. Esimerkiksi Nordean ePossu tarjoaa mahdollisuuden korttiosi yhteydessä säästää pienen määrän rahaa säästötilillesi. Luuletko, että säästäisit enemmän jos maksustasi menisi automaattisesti pieni osuus säästöön?

- Kyllä
 Ei

9. Jos et säästä, kerro miksi?

- Ei kiinnosta
 En tiedä säästämisestä/sijoittamisesta
 Säästäminen on mielestäni turhaa
 Ei ole varaa säästää, tulot menevät heti.
 Joku muu?

10. Pidätkö säästämistä haasteellisena? *

- Kyllä
 Ei

11. Jos vastasit aiempaan (Kyllä), niin mistä luulet sen johtuvan?

- Tietämättömyys
 Varattomuus
 Joku muu?